

ปัญหาข้อกฎหมาย เกี่ยวกับการทวงหนี้ตามกฎหมายทวงหนี้
Legal issues related to debt collection under debt collection law

อดุลย์ ทานาราช* สุธาสินี วียาภรณ์**Kazi Ziaul Zafri***Chun Xiang Bao***
Adul Tanarach* Suthasinee wiyaporn** Kazi Ziaul Zafri***Chun Xiang Bao***
หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา*
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี** นักวิชาการอิสระ***
Master of Laws Program Nakhon Ratchasima College*
Bangkok Thonburi University** Independent Scholar***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการทวงหนี้ ของไทยและต่างประเทศ ตลอดจน แนวคำพิพากษาศาลฎีกา มาตราการทางกฎหมายและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สภาพปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการทวงหนี้ ของไทยว่ามีปัญหาอะไรและควรแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร วิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการทวงหนี้ ของไทยและต่างประเทศว่าเหมือนและต่างกันอย่างไร แนวทางในการแก้ไขปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการทวงหนี้ ของต่างประเทศที่เป็นมาตรฐานทั่วไป เพื่อให้สามารถนำมาปรับใช้ในกฎหมายไทยให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ผลการวิจัย พบว่า พระราชบัญญัติการทวงหนี้ พุทธศักราช 2558 นั้น เงื่อนไขและรายละเอียดต่าง ๆ ในการทวงหนี้จะต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการทวงหนี้ อีกทั้งไม่ได้กำหนดแบบและวิธีการให้ เกี่ยวกับการทวงหนี้ จึงมีข้อเสนอแนะให้กำหนด โทษขั้นต่ำเอาไว้ เนื่องจาก ยังไม่มีบทบัญญัติโทษขั้นต่ำเอาไว้ สำหรับคนทวงหนี้ทั้งในระบบและนอกระบบ ต้องกำหนดขอบเขตการให้อำนาจ และ ต้องมีบทบัญญัติถึงการเข้าถึงสิทธิในการร้องขอความเป็นธรรมของลูกหนี้ และเจ้าหนี้ ในกรณีที่ถูกลั่นแกล้ง รวมถึงการให้ความคุ้มครอง เนื่องจากพรบ.ทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 มาตรา 9 (2) ยังไม่มีบทบัญญัติถึงการเข้าถึงสิทธิในการร้องขอความเป็นธรรมของลูกหนี้ และเจ้าหนี้ ในกรณีที่ ถูกลั่นแกล้ง รวมถึงการให้ความคุ้มครองในกรณีดังกล่าว

คำสำคัญ : ปัญหาข้อกฎหมาย . การทวงหนี้

Received: 2022-02-01 Revised: 2022-03-19 Accepted: 2022-03-23

Abstract

This research has the objective To study the concept Theories of Thai and foreign debt collection, as well as the ruling of the Supreme Court. Relevant legal measures and research results The state, problem, facts and legal issues related to debt collection. Of Thailand that there is a problem and how should it be solved Analysing and comparing legal measures related to debt collection. Of Thailand and foreign countries like and differ Guidelines for revising legal measures related to debt collection Foreign items that are common standards In order to be able to be applied in Thai law to be suitable for the current situation, the research found that the Debt Collection Act 2015, the conditions and details of debt collection must be in accordance with the law on Debt collection In addition, the design and method were not specified. About the debt collection law Therefore there is a suggestion to define The minimum penalty is kept because there is no minimum penalty provision. For people collecting both formal and informal debts The scope of authorization must be established and there must be provisions on the access right to justice claims of debtors and creditors in the event of persecution. Including providing protection Due to the Debt Collection Act 2015, Section 9 (2) does not yet provide provision for access to the right to request fairness of debtors and creditors in the event of persecution. Including providing protection in such cases

Keywords: problems of legal matters. Debt collection

บทนำ

เรื่องของการเป็นหนี้ ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาในสังคมไทย จนมีคำกล่าวว่า ถ้าไม่มีหนี้ก็ไม่มีหน้า เพราะบางคนหน้าใหญ่ชอบเลี้ยงเพื่อนฝูง จนต้องก่อหนี้หรือนำเงินในอนาคตมาใช้ ซึ่งถือว่าเป็นอันตรายมากในเรื่องของการบริหารเงิน คนไทยก่อหนี้กันมากในปัจจุบันทำให้วินัยในการใช้เงินของคนไทย เรามีปัญหา มาก กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหนี้และวิธีแก้ไขปัญหาก็มีมากมายแต่ก็ยังไม่ค่อยได้ผลเท่าไรนัก ต่างคนต่างทำธุรกิจและมีหนี้สิน เมื่อจดทะเบียนสมรสกันแล้ว หนี้สินนั้นจะเป็นหนี้สินส่วนตัวหรือเป็นหนี้สินร่วมกัน หากสามีภรรยาคนนี้ มีหนี้สินอยู่แล้ว แล้วจึงแต่งงานกันและจดทะเบียนสมรส หนี้สินนั้นเป็นหนี้สินส่วนตัว แต่หากเป็นหนี้ในระหว่างสมรส โดยหลักแล้ว คู่สมรสฝ่ายใดเป็นผู้ก่อหนี้ขึ้น หนี้ที่เกิดขึ้นก็เป็นหนี้ส่วนตัวของฝ่ายนั้น แต่ละฝ่ายต้องรับผิดชอบกันเองเป็นการส่วนตัว เว้นแต่จะเป็นหนี้ร่วมกันหรือที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหนี้ร่วมกัน แล้วจึงจะรับผิดชอบร่วมกัน เช่นจดทะเบียนสมรสกันแล้ว ทำธุรกิจร่วมกันโดยกู้หนี้ยืมสินมา ถือว่า ต้องเป็นหนี้สินรวมต้องใช้นี้ร่วมกันโดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ก่อหนี้เพื่อซื้อบ้าน ซ่อมแซมบ้าน ซื้อรถ นำเงินจากการกู้หนี้ยืมสินมาใช้รักษาพยาบาลอีกฝ่ายหนึ่ง การอุปการะเลี้ยงดูครอบครัว การนำเงินไปลงทุนร่วมกัน หรือ การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไปกู้เงินแล้วอีกฝ่ายหนึ่งทำสัญญายินยอม ก็ถือว่าเป็นหนี้สินร่วมกัน การให้สัตยาบันจึงถือว่าเป็นหนี้สินร่วมกันโดยฝ่ายหนึ่งฝ่ายหนึ่งแล้ว อาจจะรับรู้โดยการเซ็นยินยอมคู่สมรส หรือเซ็นพยานหรือรับรู้โดยปากเปล่าก็ถือว่าเป็นหนี้สินแล้ว จึงต้องรับผิดชอบร่วมกัน ดังนั้นถ้าคิดจะกู้หนี้ยืมสินหรือนำเงินในอนาคตมาใช้ต้องคิดใคร่ครวญให้ดี

ควรใช้หนี้เจ้าหนี้ที่เสียดอกเบี้ยแพงๆ ก่อน หากเป็นไปได้ควรเจรจาต่อรองเจ้าหนี้หากเราจ่ายเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย สามารถลดเงินต้นพร้อมทั้งดอกเบี้ยให้ได้ไหม ควรประหยัดค่าใช้จ่ายในครอบครัวลง ผมหวังว่าขอแนะนำต่างๆ เหล่านี้จะช่วยให้ท่านลดการเป็นหนี้ลงได้บ้าง ความจริงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

เรานี้มีมากมาย ส่วนใหญ่สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาก็คือคนเรานี่เอง กฎหมายจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งในแก้ปัญหา และลดปัญหา แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหทั้งหมดได้ เราจะเห็นปัญหาเรื่องหนี้สินเกิดขึ้นตามหน้าหนึ่งในสื่อ หนังสือพิมพ์ต่างๆ เช่น การทวงหนี้โหด การฆ่าเจ้าหนี้ การลักขโมยของหรือการเล่นการพนันเพื่อหาเงินมาใช้หนี้ ฯลฯ ดังนั้นปัญหาจะลดน้อยลงถ้าหากพวกเราช่วยกันแก้ไขปัญหาลดความอยากเพื่อลดการก่อหนี้สินของตนเองและครอบครัว

ประเด็นปัญหา

ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้หรือตัวแทนหน้าโหดตามมาทวงเงินถึงที่ หากถูกข่มขู่คุกคาม ใช้ลูกไม้มาหลอกทวงหนี้ ข่มขู่ ใช้ความรุนแรง ทำให้เกิดความเสียหายต่อร่างกายหรือทรัพย์สิน พุดจาไม่สุภาพ ดุหมั่นเปิดเผยความเป็นหนี้ของลูกหนี้ให้คนอื่นได้รู้ ทวงหนี้ผ่านไปรษณีย์ หรือโทรสาร โดยมีข้อความแสดงการทวงหนี้ชัดเจน ระบุข้อความ เครื่องหมาย หรือชื่อทางธุรกิจของผู้ทวงถามหนี้บนซองจดหมาย มีการทวงหนี้แบบหลอกให้เข้าใจผิด โดยส่งเอกสารทำให้ลูกหนี้เข้าใจผิดว่าเป็นการกระทำของศาล เช่น ส่งเอกสารที่มีตราครุฑมาให้ลูกหนี้ ทำให้เชื่อว่าการส่งหนังสือบอกกล่าวทวงถาม (Notice) จากทนายความ ใช้เอกสารที่ทำให้ลูกหนี้เข้าใจผิดว่าจะถูกดำเนินคดี หรือถูกยึดทรัพย์ มักมีการแอบอ้างว่าเป็นการทวงหนี้จากบริษัทข้อมูลเครดิตใด ๆ เรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายในการทวงถามหนี้ในอัตราเกินกว่าที่กำหนดเสนอให้ลูกหนี้ส่งจ่ายเช็คชำระหนี้ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าลูกหนี้ไม่มีเงินชำระหนี้ตามเช็ค

ปัญหาข้อเท็จจริง

1. เจ้าหนี้ ทวงหนี้โทรศัพท์เข้าที่ทำงาน มีสาเหตุมาจากติดต่อลูกหนี้ทางโทรศัพท์มือถือไม่ได้เป็นหลัก เช่น ไม่ยอมรับสาย เป็นต้น
2. เจ้าหนี้ ทวงหนี้ติดต่อทางโทรศัพท์หลายครั้ง โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือทำให้โทรศัพท์ดังอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ลูกหนี้หรือบุคคลอื่นเกิดความเดือดร้อนรำคาญ
3. ในกรณีลูกหนี้ไม่ได้รับความเป็นธรรมเกี่ยวกับการติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เหมาะสม ลูกหนี้ยังไม่ทราบขั้นตอนและหน่วยงานที่จะไปร้องขอความเป็นธรรม
4. เจ้าหนี้ ทวงหนี้ หนี้ขาดอายุความแล้ว เจ้าหนี้ยังมีสิทธิติดตามทวงถามหนี้
5. เจ้าหนี้ ทวงหนี้ ไม่มีการเจรจาหนี้ ทั้งที่เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการยุติข้อพิพาทเกี่ยวกับหนี้สิน และสามารถเจรจาได้ทั้งในศาลและนอกศาล

ปัญหาข้อกฎหมาย

1. พรบ.ทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 ตามมาตรา 39-มาตรา 45 กำหนดโทษจำคุกสูงสุดไม่เกินห้าปี ปรับไม่เกินห้าแสนบาท ยังไม่มีบทบัญญัติโทษขั้นต่ำเอาไว้ คนทวงหนี้ทั้งในระบบและนอกระบบ ที่ฝ่าฝืน
2. พรบ.ทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 ยังไม่มีบทบัญญัติถึงขอบเขตการให้อำนาจ "ธุรกิจทวงถามหนี้" คือ ผู้ประกอบธุรกิจรับจ้างทวงหนี้ ซึ่งต้องได้รับการจดทะเบียนทวงถามหนี้ต่อนายทะเบียน กรณีผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้เป็นทนายความ
3. พรบ.ทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 มาตรา 9 (2) ยังไม่มีบทบัญญัติถึงการเข้าถึงสิทธิในการร้องขอความเป็นธรรมของลูกหนี้ และเจ้าหนี้ ในกรณีที่ ถูกกลั่นแกล้ง รวมถึงการให้ความคุ้มครองในกรณีดังกล่าว
4. พรบ.ทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 ทวงหนี้ได้ เฉพาะสถานที่ที่ลูกหนี้ให้ไว้เท่านั้น ยกเว้นติดต่อไม่ได้ เวลาจันทร์-ศุกร์ 8.00-20.00 น. วันหยุดราชการ 8.00-18.00 น. นอกนั้นทวงไม่ได้ ยังไม่มีบทบัญญัติห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น ทหาร ตำรวจ ประกอบธุรกิจรับทวงหนี้ หรือไปช่วยคนอื่นทวงหนี้ที่ไม่ใช่หนี้ของตัวเอง ไว้อย่างชัดเจน

จากการศึกษาปัญหาข้อกฎหมาย เกี่ยวกับการทวงหนี้ ตามพระราชบัญญัติการทวงหนี้ พุทธศักราช 2558 พบว่า ประเด็นแรก กฎหมายฉบับนี้ให้ความคุ้มครองหนี้ในระบบและนอกระบบ ดังนั้น จะทำให้ลูกหนี้ได้รับความคุ้มครอง ไม่ถูกข่มเหง รังแก หรือทวงหนี้ด้วยวิธีการรุนแรง

ประเด็นที่สอง บริษัทที่รับจ้างทวงหนี้ต้องเป็นนิติบุคคล หมายถึง จดทะเบียนเป็นห้างหรือบริษัท จำกัด กรรมการผู้ถือหุ้น ผู้จัดการจะต้องมีประวัติดี ไม่ใช่มีประวัติฆ่าคนตาย ทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ ปล้น ทรัพย์ ยักยอกทรัพย์ ฉ้อโกง หรือมีปัญหาเกี่ยวกับหนี้สินค้างชำระ ก็จะไม่สามารถจะไปขออนุญาตรับจ้าง ทวงหนี้ได้ เพราะกฎหมายฉบับนี้ จะมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาเกี่ยวกับการให้ใบอนุญาต บริษัท รับจ้างทวงหนี้ พูด่างๆ จะต้องคัดเลือกบริษัทที่ดี ไม่เคยมีพฤติกรรมในทางข่มขู่ลูกหนี้ บริษัทเหล่านี้ ถ้าทำ ผิดก็อาจถูกพัก เพิกถอนใบอนุญาตได้ ใครที่มีความประสงค์จะรับจ้างทวงหนี้ ถ้าไม่มีใบอนุญาตก็อาจมีโทษ หรือจำคุก ก็เป็นเรื่องที่ดี ที่จะได้ควบคุมนักทวงหนี้ให้มีการทวงหนี้ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นธรรมกับ ผู้บริโภค

ประเด็นที่สาม การทวงหนี้กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ลูกหนี้ จะมีความผิดทางอาญา เช่น อาจมีโทษ จำคุกหรือปรับ เพราะการกระทำดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งเจ้าหน้าที่ไม่มีบุคคลสิทธิกับบุคคลที่ สาม จึงไม่อาจจะไปรบกวนเขาได้ และถ้าต้องการติดต่อกับบุคคลที่สาม นักทวงหนี้ทำได้เพียงสอบถามว่า ลูกหนี้อยู่หรือไม่ อย่างอื่นทำไม่ได้

ประเด็นที่สี่ การประจานลูกหนี้ เช่น การทวงหนี้ทางโทรสาร ไปรษณียบัตร จดหมายเปิดผนึก แผ่นปลิวติดประกาศอันมีลักษณะที่ทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจได้ง่าย วิธีการทวงหนี้ดังกล่าวต้องการ ประจานลูกหนี้ ให้อับอายขายหน้าจะทำไม่ได้อีกต่อไปแล้ว บุคคลที่กระทำความผิด อาจมีโทษจำคุกหรือ ปรับ

ประเด็นที่ห้า ความถี่ในการทวงหนี้ ปัจจุบันมีนักทวงหนี้บางคนโทรทวงหนี้วันละหลายครั้ง อันเป็นการสร้างความเดือดร้อนเกินควร จะทำไม่ได้แล้ว ถือว่าเป็นการสร้างความสะดวกเกินควร ถือว่า การกระทำดังกล่าวเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายฉบับนี้อย่างมาก โทรทวงได้เพียงวันละ 1 ครั้ง ถ้าต้องการโทร มากกว่านั้น ต้องได้รับอนุญาตหรือได้รับความยินยอมจากลูกหนี้ มิฉะนั้น จะเข้าข่ายฝ่าฝืนกฎหมายฉบับนี้

ประเด็นที่หก การข่มขู่คุกคาม กฎหมายฉบับนี้ห้ามโดยเด็ดขาด มีโทษทั้งจำคุกและปรับ ในทางปฏิบัติจะมีการข่มขู่หลายอย่าง เช่น แสดงตนเป็นตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่ศาล ทนายความ เป็น บุคคลอื่น ต่อไปจะทำไม่ได้แล้ว เพราะจะมีบทลงโทษที่รุนแรง

สมมติฐานการวิจัย

เกี่ยวกับกฎหมายทวงหนี้ คนที่ได้รับความสุขคือลูกหนี้ที่เบียดหนี้โดยจงใจเบียดหนี้ เพราะไม่มีจริงๆ เนื่องจากไม่มีความสามารถในการชำระหนี้หรือสืบเนื่องมาจากปัญหาเศรษฐกิจ หรือความพิการ หรือปัญหา ภายในครอบครัว ลูกหนี้เหล่านี้จะได้รับประโยชน์จากกฎหมายฉบับนี้เป็นอย่างมาก จะไม่ต้องปวดหัว ตัว ร้อน หวาดผวาไปกับการถูกทวงหนี้ที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ส่วนเจ้าหน้าที่ได้รับผลกระทบไปเต็มๆ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ในระบบ ไม่ว่าจะเป็นธนาคาร หรือนั่นแบงก์ เช่น อีออน อีซีบาย ก็ต้องหนาวๆ ร้อนๆ เพราะกฎหมายฉบับนี้มีทั้งโทษปรับ จำคุก พัก เพิกถอนใบอนุญาต

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัย ฉบับนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเพื่อทำการศึกษาวเคราะห์ข้อมูล ให้สอดคล้องกับ สมมติฐานของการวิจัยและกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จาก การทบทวนแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการทวงหนี้ แนวคำพิพากษาศาลฎีกา มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ทั้งของไทยและต่างประเทศ ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนั้น ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดซึ่งเป็นระเบียบวิธีการศึกษาวิจัย กล่าวคือ กรอบแนวความคิดในการวิจัย การออกแบบการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย

จากการศึกษา พบว่า พระราชบัญญัติการทวงหนี้ พุทธศักราช 2558 นั้น เจื่อนไขและรายละเอียดต่าง ๆ ในการทวงหนี้จึงต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการทวงหนี้ อีกทั้งไม่ได้กำหนดแบบและวิธีการให้ เกี่ยวกับกฎหมายทวงหนี้ คนที่ได้รับความสุขคือลูกหนี้ที่เบี้ยวหนี้โดยจงใจเบี้ยวหนี้ เพราะไม่มีจริงๆ เนื่องจากไม่มีความสามารถในการชำระหนี้หรือสืบเนื่องมาจากปัญหาเศรษฐกิจ หรือความพิการ หรือปัญหาภายในครอบครัว ลูกหนี้เหล่านี้จะได้รับประโยชน์จากกฎหมายฉบับนี้เป็นอย่างมาก จะไม่ต้องปวดหัวตัวร้อน หวาดผวาไปกับการถูกทวงหนี้ที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ส่วนเจ้าหนี้ได้รับผลกระทบไปเต็มๆ โดยเฉพาะเจ้าหนี้ในระบบ ไม่ว่าจะเป็นธนาคาร หรือนั้นแบงก์ เช่น อีออน อีซีบาย ก็ต้องหนาวๆ ร้อนๆ เพราะกฎหมายฉบับนี้มีทั้งโทษปรับ จำคุก พัก เพิกถอนใบอนุญาต

การที่ เจ้าหนี้ ทวงหนี้โทรศัพท์เข้าที่ทำงาน มีสาเหตุมาจากติดต่อลูกหนี้ทางโทรศัพท์มือถือไม่ได้เป็นหลัก เช่น ไม่ยอมรับสาย เป็นต้น ทวงหนี้ติดต่อทางโทรศัพท์หลายครั้ง โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือทำให้โทรศัพท์ดังอย่างต่อเนื่อง เพื่อทำให้ลูกหนี้หรือบุคคลอื่นเกิดความเดือดร้อนรำคาญ ในกรณีลูกหนี้ไม่ได้รับความเป็นธรรมเกี่ยวกับการติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เหมาะสม ลูกหนี้ยังไม่ทราบขั้นตอนและหน่วยงานที่จะไปร้องขอความเป็นธรรม เจ้าหนี้ ทวงหนี้ หนี้ขาดอายุความแล้ว เจ้าหนี้ยังมีสิทธิติดตามทวงถามหนี้ เจ้าหนี้ ทวงหนี้ ไม่มีการเจรจาหนี้ ทั้งที่เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการยุติข้อพิพาทเกี่ยวกับหนี้สิน และสามารถเจรจาได้ทั้งในศาลและนอกศาล

โทษทางปกครองและโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ มีดังนี้

1) โทษทางปกครอง

สำหรับกรณีผู้ประกอบการทวงถามหนี้ ร่างกฎหมายนี้ได้ห้ามไม่ให้มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ จากลูกหนี้เกินกว่าอัตราที่คณะกรรมการกำหนด ห้ามติดต่อทวงถามหนี้กับบุคคลอื่นโดยไม่แจ้งชื่อตัว ชื่อสกุล และห้ามติดต่อโดยทำให้บุคคลอื่นเข้าใจผิดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ติดต่อลูกหนี้ ห้ามติดต่อลูกหนี้ไปยังสถานที่อื่นนอกจากสถานที่ที่ลูกหนี้ได้ระบุไว้ ตลอดจนการติดต่อทางโทรศัพท์หรือโดยสื่อสารสนเทศต่าง ๆ จะต้องกระทำภายในช่วงระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และในกรณีที่เป็นผู้รับมอบอำนาจให้ทวงถามหนี้รวมถึงการรับมอบอำนาจให้รับชำระหนี้ ผู้นั้นจะต้องแจ้งรายละเอียดและแสดงหลักฐานการรับมอบอำนาจให้ครบถ้วนด้วย และเมื่อมีการชำระหนี้แล้วฝ่าย ผู้ทวงถามหนี้มีหน้าที่ต้องออกหลักฐานการชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ด้วย

ทั้งนี้ หากมีการฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าว หลักการในมาตรา 34 ได้ให้อำนาจคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัดหรือประจำกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี สั่งให้ระงับการกระทำนั้นได้ และหากไม่ปฏิบัติตาม คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจลงโทษปรับทางปกครองได้ไม่เกิน 100000บาท และยิ่งกว่านั้น คณะกรรมการดังกล่าวยังมีอำนาจเพิกถอนการจดทะเบียนของผู้ประกอบการทวงถามหนี้ได้ หากเป็นกรณีที่เคยถูกลงโทษปรับทางปกครองแล้วและถูกลงโทษซ้ำอีกจากการกระทำความผิดอย่างเดียวกัน หรือกระทำการอันมีความผิดและต้องรับโทษทางอาญาตามร่างกฎหมายนี้

2) โทษทางอาญา

ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการชุดต่าง ๆ รวมถึงเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ ร่างกฎหมายนี้ให้อำนาจในการออกคำสั่งให้บุคคลใดมาให้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานได้

ทั้งนี้ หากบุคคลใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ย่อมมีความผิดและมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 30000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ตามมาตรา 43)

นอกจากนั้น กฎหมายนี้ยังได้กำหนดให้ผู้รับจ้างทวงถามหนี้เป็นปกติธุระต้องไปจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ต่อนายทะเบียนด้วย หากฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 100000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ รวมทั้งห้ามติดตามทวงถามหนี้กับบุคคลอื่นโดยแจ้งให้บุคคลอื่นทราบถึงความเป็นหนี้ ห้ามใช้ข้อความหรือเครื่องหมายหรือสื่ออื่นใดที่สื่อให้เข้าใจได้ว่าเป็น การติดต่อเพื่อทวงหนี้ ห้ามทวงถามหนี้โดยพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้วาจาหรือภาษาที่เป็นการดูหมิ่นลูกหนี้หรือผู้อื่น หรือเปิดเผยความเป็นหนี้ของลูกหนี้ให้ผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องทราบ เป็นต้น และห้ามทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรมโดยการเสนอหรือจูงใจให้ลูกหนี้ออกเช็คทั้งที่รู้ยว่าลูกหนี้อยู่ในสถานะที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ซึ่งหากมีการฝ่าฝืนเรื่องดังกล่าว ก็จะได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 100000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ตามมาตรา 39) เช่นเดียวกัน

ในกรณีผู้ใดทำการทวงถามหนี้ที่เป็นเท็จ เช่น การทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นการกระทำของสำนักงาน ทนายความหรือสำนักกฎหมาย ทำให้เข้าใจผิดว่าจะถูกดำเนินคดี ถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือเงินเดือน หรือทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นการดำเนินการให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิต ผู้นั้นย่อมมีความผิดและมีโทษจำคุก ไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 300000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ตามมาตรา 40)

ส่วนโทษที่มีความรุนแรงที่สุดในร่างกฎหมายนี้ คือ โทษสำหรับผู้กระทำการทวงถามหนี้ด้วยการข่มขู่ ใช้ความรุนแรง หรือกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกาย ชื่อเสียง หรือทรัพย์สิน ตลอดจนการทวงถามหนี้ที่เป็นเท็จโดยการทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นการกระทำของศาล เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงาน ของรัฐ รวมถึงโทษสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไปประกอบธุรกิจทวงถามหนี้หรือกระทำการเป็นผู้ทวงถามหนี้ (ซึ่งกฎหมายนี้ห้ามมิให้กระทำ) ซึ่งผู้กระทำการดังกล่าวย่อมมีความผิดและมีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 500000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ตามมาตรา 42 และมาตรา 43)

ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัยเรื่อง“เรื่องปัญหาข้อกฎหมาย เกี่ยวกับ การทวงหนี้ ตามพระราชบัญญัติการทวงหนี้ พุทธศักราช 2558 ” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ต้อง โทษขั้นต่ำเอาไว้ เนื่องจาก ยังไม่มีบทบัญญัติโทษขั้นต่ำเอาไว้ สำหรับคนทวงหนี้ทั้งในระบบและนอกระบบ ที่ฝ่าฝืนพรบ.ทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 ตามมาตรา 39-มาตรา 45 ที่ กำหนดโทษจำคุกสูงสุดไม่เกินห้าปี ปรับไม่เกินห้าแสนบาท
2. ต้องกำหนดขอบเขตการให้อำนาจ เนื่องจาก พรบ.ทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 ยังไม่มีบทบัญญัติถึงขอบเขตการให้อำนาจ "ธุรกิจทวงถามหนี้" คือ ผู้ประกอบธุรกิจรับจ้างทวงหนี้ ซึ่งต้องได้รับการจดทะเบียนทวงถามหนี้ต่อนายทะเบียน กรณีผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้เป็นทนายความ
3. ต้องมีบทบัญญัติถึงการเข้าถึงสิทธิในการร้องขอความเป็นธรรมของลูกหนี้ และเจ้าหนี้ ในกรณีที่ ถูกกลั่นแกล้ง รวมถึงการให้ความคุ้มครอง เนื่องจากพรบ.ทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 มาตรา 9 (2) ยังไม่มีบทบัญญัติถึงการเข้าถึงสิทธิในการร้องขอความเป็นธรรมของลูกหนี้ และเจ้าหนี้ ในกรณีที่ ถูกกลั่นแกล้ง รวมถึงการให้ความคุ้มครองในกรณีดังกล่าว
4. ต้องมีบทบัญญัติ ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น ทหาร ตำรวจ ประกอบธุรกิจรับทวงหนี้ หรือไปช่วยคนอื่นทวงหนี้ที่ไม่ใช่หนี้ของตัวเอง ไว้อย่างชัดเจน เนื่องจาก พรบ.ทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 ทวงหนี้ได้ เฉพาะสถานที่ที่ลูกหนี้ให้ไว้เท่านั้น ยกเว้นติดต่อไม่ได้ เวลากลางวัน-ศุกร์ 8.00-20.00 น. วันหยุดราชการ 8.00-18.00

น. นอกนั้นทวงไม่ได้ ยังไม่มีบทบัญญัติ ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น ทหาร ตำรวจ ประกอบธุรกิจรับทวงหนี้ หรือไปช่วยคนอื่นทวงหนี้ที่ไม่ใช่หนี้ของตัวเอง ไว้

ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อคู่สัญญาที่เป็นเจ้าหนี้และลูกหนี้ตลอดถึง "ธุรกิจทวงถามหนี้" คือ ผู้ประกอบธุรกิจรับจ้างทวงหนี้

บรรณานุกรม

- จรัส โฆษณานันท์. (2544). **นิติปรัชญา**.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- จรัส โฆษณานันท์. (2545). **สิทธิมนุษยชนไร้พรหมแดน ปรัชญา กฎหมาย และความเป็นจริงทางสังคม**.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม
- ธีระพงษ์ วิจิตเศรษฐ. (2546).**จุลเศรษฐศาสตร์ : ทฤษฎีและการประยุกต์**. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ มหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นวลจันทร์ ทัศนชัยกุล. (2541). **อาชญากรรม (การป้องกัน : การควบคุม)**. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, พรทิพย์การพิมพ์
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525
- พรชัย ชันดี และคณะ. (2543). **ทฤษฎีและงานวิจัยทางอาชญาวิทยา**. กรุงเทพฯ : บุ๊คเน็ต
- พรเพชร วิชิตชลชัย. (2532).**ปัญหาความล่าช้าของการพิจารณาคดีในชั้นศาล**.วารสารกฎหมาย เล่มที่ 13 ฉบับที่ 1
- พระยานิติศาสตร์ไพศาล. (2495).**ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พิชัย รัตตกุล. 2530. **สัมภาษณ์**. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. 19 พฤษภาคม
- ภราดร ปริดาศักดิ์. (2556).**หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค**. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- E.P.Skone James et al. (1980). **Copinger and Skone James**. on Copyright, (London : Sweet & Maxwell)
- Edwin Sutherland and Donald Cressey. (1966).**Principle of Criminology 7 th**, New York : JB Lippincott
- Grotius. (1968). **De Jure Belli ac Pacis,ch.XX, de Poenis, Vol.Li**, p 240 see also Sir Water Mobery, The Ethics of Punishment (London : Faber and Faber)
- Hans Morten Haugen. (2007). **General Comment No.17 on “Authors’ Rights”** The Journal of World Intellectual Property Vol 10 no 1
- Johannes Andenaes. (1965).**The General part of the Criminal Law of Norway**, (London : Sweet & Maxwell Limited)
- John Lewis Gillin. (1995).**Criminology and Penology**, (London :D.Appleton – Century Company)